

Nuoret äidit haluavat tulla nähdyiksi tasaveroisina vanhempina

Marja Peltola

Syntyvyys laahaa ennätysalhaalla ja jotain täytyy tehdä

"Olemme liian pieni kansa" – Syntyvyys on laskenut jo seitsemän vuotta: Ovatko suomalaisten perhehanteet muuttuneet pysyvästi? Syntyvyys putoaa kuin kivi

Syntyvyys on vajonnut Suomessa nälkävuosien tasolle. Perhe-elämä ei houkuttele. Eikä ihme: sillä on nykyään perin ankea maine.

[Näkökulma](#) avaa Nuorisotutkimusverkostossa tehtävän tutkimuksen tuloksia yhteiskunnallisiksi puheenvuoroiksi ja kannanotoiksi. Näkökulmat sisältävät paitsi uutta tietoa nuorista, myös politiikkaan ja käytännön toimintaan suunnattuja ehdotuksia.

Tuore väestöennuste (SVT 2018) on jälleen herättänyt huolestuneen mediakeskustelun laskevasta syntyvyydestä, (ensi)synnyttäjien kohoavasta keski-ikästä ja tulevaisuuden huoltosuhteesta (esim. YLE 16.11.2018; HS 16.11.2018). Laskevan syntyvyyden trendi on jatkunut jo vuosikymmeniä. Syitä sille on etsitty ainakin perhepolitiikasta, yksilökeskeisestä elämäntavasta, perhe-elämän kielteisiä puolia painottavista julkisista puhetoivoista, nuorten pienituloisuudesta sekä nuorten miesten syrjäytymisestä.

Perheellistymisen elämänvaiheena on siis muutostilassa ja siihen kohdistuu runsaasti yhteiskunnallista huolta ja kontrollia. Nuorisotutkimuksellisia tulkintoja perhe-elämään liittyvistä siirtymistä on kuitenkin ollut tarjolla vain vähän. Tätä tietoa aukkoa on paikattu EU-rahoitteisen PROMISE-hankkeen (Promoting Youth Involvement and Social Engagement, 2016–2019) alahankkeessa Nuori äitiys monikulttuurisessa Suomessa¹. Hankkeessa haastattelin nuoria naisia, jotka väestötason trendistä poiketen ovat tulleet tai tulossa äideiksi ensisynnyttäjien keski-ikään verrattuna suhteellisen nuorina, 17–24-vuotiaina.

Perheellistymisen trendejä koskevassa huolipuheessa äänessä ovat usein poliitikot ja asiantuntijat. Mahdollisia politiikkatoimia pohdittaessa on kuitenkin tärkeää, että kuunnellaan niitä nuoria, joiden arjessa päätöksiä halusta tai haluttomuudesta tulla vanhemmaksi pohditaan, arvostaen ratkaisujen moninaisuutta. Nuori äitiys monikulttuurisessa Suomessa -hankkeessa keskiössä ovatkin olleet nuorten äitien omat tulkinnat elämäntilanteestaan. Olen halunnut tarkastella niitä asemia, joita heille on tarjolla ja joita he itse ottavat, yhtäältä perhepiirissä ja toisaalta suomalaisen yhteiskunnan perheellistymistä tukevista instituutioissa, erityisesti neuvolassa. Hankkeen aineistona oli 16 nuoren raskaana olevan tai jo äidiksi tulleen, iältään 19–27-vuotiaan naisen sekä kahden isän haastattelut. Lisäksi havainnoin 15 nuoren naisen neuvolakäyntiä.

Perheellistymisen trendejä koskevassa huolipuheessa äänessä ovat usein poliitikot ja asiantuntijat. Mahdollisia politiikkatoimia pohdittaessa on kuitenkin tärkeää, että kuunnellaan niitä nuoria, joiden arjessa päätöksiä halusta tai haluttomuudesta tulla vanhemmaksi pohditaan

Heterogeeninen ryhmä ei mahdu lokeroihin

Vaikka haastateltujen ryhmä on pienehkö, yksi asia on selvä: nuoret äidit eivät ole yhtenäinen ryhmä. He poikkeavat toisistaan niin siihenastisten elämänkulkujensa, materiaalisten, koulutuksellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen resurssiensa, kuin tulevaisuudensuunnitelmien suhteen. Jaetusta elämäntilanteesta ja karkeasti ottaen samaan ikäryhmään kuulumisesta huolimatta he eivät itse identifioituneet ”nuoriksi äideiksi” eivätkä pitäneet tällaista ryhmää viiteryhmänään. Haastateltavia sen sijaan yhdisti identiteetti tiedollisesti ja asenteidensa osalta kyvykkäinä, hyvinä ja huolehtivina äiteinä – ja tällaisena he toivoivat myös ympäröivän yhteiskunnan näkevän heidät.

Osoituksena asemastaan hyvänä ja kunnollisena vanhempana monet haastateltavista korostivat kypsyyttään, vakaata elämäntilannettaan ja aikuisen rooliaan, pyrkien siten etäännyttämään itseään nuoruuteen liittyvästä epä-kypsyyden oletuksesta. Näin he samalla ottivat etäisyyttä useimpien tunnistamista nuoria äitejä koskevista stereotyyppioista, joihin liittyi vastuuttomuus, vanhemmuuden taitojen puute sekä vääränlaiset elämäntavat, asenteet ja kiinnostuksenkohteet. Havainto haastateltavien halusta ottaa etäisyyttä nuoria äitejä koskevista stereotyyppioista vastaa hyvin myös aiempia tutkimustuloksia (esim. Phoenix 1991; Kelhä 2009; Wenham 2016). Nuoruus ja vastuullisuus näyttävät vanhemmuudesta puhuttaessa sopivan hankalasti yhteen, minkä vuoksi nuoret äidit mieluummin hylkäsivät ajatuksen itsestään ”nuorina”.

Huolimatta haluttomuudesta tulla nähdyksi ”nuorina äiteinä”, osa haastateltavista tunnisti ikään liittyviä haavoittuvuuksia elämäntilanteessaan. Vaikka vanhemman identiteetti oli haastateltaville tärkeä, sen rinnalla elivät myös opiskeluun ja ammattiin liittyvät identiteetit ja pyrkimykset. Keskenkäiset opinnot ja epävakaa asema työmarkkinoilla sekä perhe-elämän velvollisuuksien yhdistäminen opinto- ja työuran kehittämiseen olivat useimmin mainittuja tulevaisuuden haasteita. On kuitenkin huomionarvoista, että 18–25 vuoden iässä osa haastateltavista oli jo saavuttanut toivomansa koulutustason ja osa heistä oli elättänyt itsensä suhteellisen vakaassa asemassa työmarkkinoilla jo pidemmän aikaa.

Osoituksena asemastaan hyvänä ja kunnollisena vanhempana monet haastateltavista korostivat kypsyyttään, vakaata elämäntilannettaan ja aikuisen rooliaan, pyrkien siten etäännyttämään itseään nuoruuteen liittyvästä epäkypsyyden oletuksesta.

Ensisynnyttäjäien ikä tilastoissa vuonna 2017

Ensisynnyttäjäien keski-ikä:
29,2 vuotta

Ensisynnyttäjäistä alle 25-vuotiaita:
23,7 %

Ensisynnyttäjäistä alle 20-vuotiaita:
3,4 %

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT) 2017: Syntyneet. Helsinki: Tilastokeskus. http://www.stat.fi/til/synt/2017/synt_2017_2018-04-27_tie_001_fi.html (viitattu: 24.8.2018).

”Pidentyneeksi nuoruudeksi” nimitetty ilmiö, jossa pitkän kouluttautumisen merkitys korostuu, ei tämän aineiston valossa kosketakaan yhtä lailla kaikkia nuoria aikuisia. Erot liittyivät osin luokkasidonnaisiin näkemyksiin siitä, millainen koulutustaso ja yleisemmin elämä on tavoiteltavaa. Niille nuorille äideille, jotka pitivät opiskelua tavoiteltavana tulevaisuudensuunnitelmana, koulut ja oppilaitokset näyttäytyivät kuitenkin instituutioina, joiden toiminta perustui oletukselle hoivavastuusta vapaalle nuoruudelle. Opiskeluarjen yhteensovittamisessa omaan elämänvaiheeseen ennakoitiinkin merkittäviä haasteita.

Muuttuva lähiverkosto ja sukupuolittunut hoivavastuu

Perheellistyminen on merkittävä muutos nuorten vanhempien lisäksi myös heidän lähiverkostolleen. Merkillepantavaa on, että perheellistymisen elämäntilanteessakaan lähiverkostot eivät rajoitu ydinperhemallin mukaisesti. Kaikkein lähimpään piiriinsä haastatellut äidit ja isät lukivat mahdollisen puolison ja lapsen lisäksi myös toisen tai molemmat vanhemmistaan sekä vaihtelevasti sisarusia, ystäviä ja puolison sukulaisia. Erityisesti nuorten äitien omien äitien rooli kasvoi merkittäväksi sekä arkisen hoivataakan jakamisessa että emotionaalisen tuen tarjoamisessa. Ystävyys-suhteille nuorena äidiksi tuleminen osoittautui joskus koetinkiveksi: osa ystävyys-suhteista katkesi, kun nuori äiti ei enää pystynyt tai halunnut elää ”nuoruuteen” liittyvää elämäntapaa monenlaisine menoineen. Nämä ystävyys-suhteiden katkeamiset tuottivat osalle äideistä yksinäisyyden kokemuksia.

Vaikka useimmat haastateltavat kuvasivat suhteensa omiin vanhempiinsa läheisiksi, aineistossa oli mukana myös haastateltavia, joiden elämänkulussa suhde omiin vanhempiin oli muodostunut hyvin jännitteiseksi. Näissä tapauksissa raskaus ja vanhemmuus saattoivat aiheuttaa uudenlaisia kitkan paikkoja mutta toisinaan myös tarjota mahdollisuuden yhteyden rakentamiseksi.

Kahta lukuun ottamatta kaikki haastatellut äidit olivat parisuhteessa lapsen isän kanssa, ja useimmat painottivat tämän suhteen vakautta ja toimivuutta yhtenä hyvää vanhemmuutta tukevana tekijänä. Sukupuolten tasa-arvo oli lähes kaikille tärkeä arvo, ja osaltaan vaikutti siihen, miten hoivavastuuta

NUORI ÄITIYS MONIKULTTUURISESSA SUOMESSA -HANKE

Nuori äitiys monikulttuurisessa Suomessa -hanke toteutettiin osana Euroopan Unionin rahoittamaa PROMISE-tutkimushanketta vuosina 2016–2017. Hankkeen tarkoituksena oli selvittää, miten vaihtelevia etnisiä taustoja edustavat nuoret äidit Suomessa näkevät nuoren äitiyden, tulkitsevat omaa asemaansa äiteinä ja nuorina naisina, sekä millaisin resurssein heidän lähiverkostonsa ja suomalainen neuvolajärjestelmä heidän asemaansa tukee.

Tutkimuksen aineistona oli haastattelut 16 nuoren, 19–27-vuotiaan raskaana olevan tai jo äidiksi tulleen nuoren naisen ja kahden tulevan isän kanssa, haastateltavien piirtämät verkostokartat omasta lähiverkostostaan, sekä 15 nuoren äidin neuvolakäynnin havainnoinnit pääkaupunkiseudun eri neuvolapisteissä. Kaikki haastateltavat asuivat pääkaupunkiseudulla ja kohderyhmä oli monietninen.

Nuori äitiys monikulttuurisessa Suomessa -hankkeen raportti on luettavissa [PROMISE-hankkeen internetsivuilla](#).

pyrittiin arjessa jakamaan. Arvoista ja tavoitteista huolimatta hoivavastuu ja erityisesti siihen liittyvä metatyö (arjen sujuvuuden varmistava suunnittelu ja ajatustyö) jäivät useimmissa tapauksissa valtaosin äitien harteille. Epätasainen hoivavastuun jakautuminen näkyi sekä vanhempainvapaan jakamisessa että konkreettisten hoivatoimien ja niiden suunnittelun painottumisessa äitien velvollisuudeksi. Vaikka sukupuolittunut hoivatyön jakautuminen nähtiin usein 'helppoisimpana' tai 'ainoana mahdollisena' tapana saada arki rullaamaan, se aiheutti nuorille äideille myös uupumusta ja ristiriitaisia tunteita koskien niin parisuhdetta kuin lastenhoitoa.

Vaikka Suomea pidetään yhtenä edelläkävijämaista sukupuolten tasa-arvoa tukevien poliittisten toimien kehittämisessä, on merkillepantavaa, että tässä nuorta sukupolvea koskevassa tutkimuksessa toistuvat aiempien tutkimusten havainnot hoivataakan sukupuolittuneisuudesta. Sukupuolittuneisiin normeihin ja tavanmukaisuuteen kiinnittyneitä hoivaroolleja on vaikea murtaa arjessa. Hoivataakan sukupuolittuneisuus tarkoittaa myös, että vanhemmuuden ja koulutus- ja työurien yhteensovittaminen on erityisesti nuorten naisten haaste.

Neuvolapalvelut – tukea ja kontrollia

Suomessa neuvolapalvelut on suunniteltu tukemaan siirtymää vanhemmuuteen sekä äitien, lasten ja perheiden hyvinvointia siirtymän molemmin puolin, yksilöllisiin tarpeisiin perustuen. Samalla neuvolapalvelut edustavat ammatillista tietoa kasvatuksen ja vanhemmuuden ideoista, ja tällaisena toimijana ne myös ohjaavat ja kontrolloivat vanhemmuuden käytäntöjä ja sitä, mitä pidetään ”hyvänä vanhemmuutena” (Yesilova 2009). Ammatilliset kohtaamiset eivät koskaan tapahdu kahden tasavertaisen toimijan välillä, vaan niitä muovaavat ammattilaisen ja asiakkaan roolit sekä ammatilliseen tietoon perustuva valta (Hiitola & Peltola 2018). Neuvolavastaanotoilla kerätyn havainnointiaineiston perusteella tämä asetelma oli hyvin selkeästi läsnä. Kun lisäksi neuvolakäyntien sisällöt olivat suurehkolta osalta ennalta säädeltyjä, jäi nuorten äitien rooli neuvolassa melko kapeaksi ja passiiviseen tiedon vastaanottamiseen perustuvaksi. Havainnointini perusteella ennalta määrättyistä sisällöistä ja tiukoista aikataulurameista huolimatta neuvolan terveydenhoitajat onnistuivat silti löytämään myös hetkiä tunnelman keventämiseen, luottamuksen kasvattamiseen ja asiakkaiden omanlaista vanhemmuutta kunnioittavaan vuorovaikutukseen.

Haastatteluaineiston pohjalta nuorten äitien omat kokemukset neuvolapalveluista näyttävät pääsääntöisesti neutraaleilta tai myönteisiltä. Palveluja ja erityisesti lasten hyvinvoinnin tarkkailua pidettiin tärkeänä – ja sitä kautta neuvolapalveluihin sitoutuminen koettiin myös yhdeksi osaksi vastuullista vanhemmuutta. Neuvolapalveluja kohtaan haastatteluissa esitetty kritiikki riippui paljon yksilöllisistä ja perhekohtaisista tilanteista ja kokemuksista neuvolassa. Terveydenhoitajiin kohdistuvat odotukset olivat vaihtelevia: toiset kaipasivat enemmän asiantuntijuutta, toiset taas enemmän arkijärkeä. ”Henkilökemia” terveydenhoitajan ja asiakkaan välillä oli äitien kokemusten synnyssä keskeinen, minkä myötä huomio kiinnittyy kohtaamisen tapoihin neuvolavastaanotoilla. Vaikka enemmistön kokemukset olivat myönteisiä tai neutraaleja, oli aineistossa myös äitejä, joiden kokemus neuvolapalveluista oli kielteisemmin väritynyt, ja jotka olivat kokeneet ilmapiirin neuvolassa itseään kohtaan tuomitseväksi. Isien roolia neuvolapalveluissa on yritetty kehittää. Kuitenkin sekä havainnointi- että haastatteluaineiston perusteella tämä rooli on edelleen marginaalinen. Isiä lasten kanssa näkyi neuvoloissa hyvin harvoin, ja haastatteluissa sekä äidit että isät kertoivat kokeneensa, että silloinkin kun isä oli paikalla, keskustelu, kysymykset ja neuvot suunnattiin pääsääntöisesti äidille.

MIKÄ HANKE ON PROMISE?

PROMISE (Promoting Youth Involvement and Social Engagement) on vuosina 2016–2019 toimiva Euroopan Unionin Horizon2020-ohjelman rahoittama tutkimushanke (No 693221). Kymmenen maan yhteishankkeessa tutkitaan eurooppalaisten yhteiskuntien sosiaalista muutosta, nuorten roolia muutoksessa sekä sukupolvi-suhteiden merkitystä. Alahankkeissa katse kohdistetaan erilaisissa elämäntilanteissa oleviin nuorten ryhmiin, erityisesti sellaisiin ryhmiin, jotka tavalla tai toisella haastavat vallitsevia normeja tai asettuvat konfliktuaaliseen suhteeseen yhteiskunnan auktoriteettien ja instituutioiden kanssa.

PROMISE-hankkeessa toteutetaan myös etnografisten alahankkeiden tuloksia yhteen tuova meta-analyysi. Hankkeen piirissä toteutettujen etnografisten alahankkeiden raportit voi lukea hankkeen [kotisivulta](#).

PROMISE-hanketta koordinoi Maches-terin yliopisto (koordinaattori Jo Deakin, jo.deakin@manchester.ac.uk).

Ammatilliset kohtaamiset eivät koskaan tapahdu kahden tasavertaisen toimijan välillä, vaan niitä muovaavat ammattilaisen ja asiakkaan roolit sekä ammatilliseen tietoon perustuva valta.

Isien roolia neuvolapalveluissa on yritetty kehittää. Kuitenkin sekä havainnointi- että haastatteluaineiston perusteella tämä rooli on edelleen marginaalinen.

Neuvolapalveluja koskevassa keskustelussa on toisinaan väläytelty palvelujen merkittävää digitalisointia. Havaintojeni perusteella pidän kasvokkaisuuteen perustuvia, universaaleja neuvolapalveluja ja niiden kehittämistä äärimmäisen tärkeänä. Kasvokkaisuus mahdollistaa – vaikka ei takaa – luottamuksellisen suhteen syntymisen neuvolapalvelujen piirissä, ja sitä kautta nopean kohdenettujen palveluiden piiriin ohjaamisen silloin, kun tarve herää.

Paljon yhdistäviä tekijöitä etnisten rajojen yli – ja joitakin merkittäviä eroja

Perhe-elämän muutoksiin kytkeytyy myös kulttuurisen moninaistumisen yhteiskunnallinen megatrendi. Perheellistymistä koskevassa julkisessa puheessa kuitenkin vain harvoin puhutaan yhtä aikaa enemmistöstä ja rodullistetuista vähemmistöistä, ja näihin ryhmiin liitetyt odotukset ja riskit ovat varsin erilaisia. Rodullistettuja vähemmistöjä edustavien nuorten vanhempien elämäntilanteita tulkitaan herkästi kulttuurisesta kehyksestä käsin, mikä asettaa heidät herkästi hierarkkisesti alempaan ”toisen” asemaan suomalaisessa yhteiskunnassa.

Omassa tutkimuksessani haastateltavien joukko oli etnisesti moninainen; noin puolet heistä oli etniseltä taustaltaan suomalaisia, puolet edusti vaihtelevia vähemmistötaustoja. Etninen tausta ei kuitenkaan osoittautunut haastateltavieni kokemuksi erityisellä tavalla järjestäväksi tekijäksi: havainnot haluttomuudesta identifioitua ”nuoreksi äidiksi”, perheverkostojen muutokset, hoivataakan sukupuolittuneisuus sekä elämäntilanteeseen liitetty erityinen merkityksellisyys yhdistivät niin enemmistö- kuin vähemmistötaustaisia haastateltaviani, vaikka jokaisen tilanne oli yksilöllinen. Nuorten äitien elämäntilanteita onkin syytä ymmärtää ennen kaikkea yksilöllisistä taustoista ja tilanteista käsin sen sijaan, että vähemmistöetnisyyksiä edustaviin ryhmiin liitettäisiin erityisiä kulttuurisia tulkintoja ja oletuksia.

Samalla erityisesti rasismien ja rodullistamisen kokemukset olivat vähemmistöetnisyyksiä edustaville nuorille naisille ylimääräinen haaste, jotka yksilöllisen satuttavuuden ohella vaikuttivat heidän kokemuksiinsa yhteiskunnan turvallisuudesta, omasta ja lapsensa kuulumisesta siihen sekä mahdollisuuksista esittää itsensä ympäristölle kompetenttina vanhempana. Hiljattain maahan muuttaneet nuoret vanhemmat ovat erityinen ryhmä, jonka pääsy yhdenvertaisten palveluiden piiriin edellyttää panostamista tiedottamiseen, kohtaamiseen ja monikielisyyteen.

Perheellistymistä koskevassa julkisessa puheessa vain harvoin puhutaan yhtä aikaa enemmistöstä ja rodullistetuista vähemmistöistä, ja näihin ryhmiin liitetyt odotukset ja riskit ovat varsin erilaisia.

Hiljattain maahan muuttaneet nuoret vanhemmat ovat erityinen ryhmä, jonka pääsy yhdenvertaisten palveluiden piiriin edellyttää panostamista tiedottamiseen, kohtaamiseen ja monikielisyyteen.

Normitettu perheellistyminen ja yksilöllinen elämäntilanne

Perheellistyminen, vanhemmuus ja äitiys ovat voimakkaasti normitettuja ja yhteiskunnallisen huolen täyttämiä elämäntilanteita. Jo vuosikymmeniä yhteiskunnallista huolta on kohdistunut ”hukassa” olevaan vanhemmuuteen yleisesti (Sihvonen 2018) ja erityistä huolta on kannettu nuorten äitien kyvystä toimia hyvänä vanhempana ja saavuttaa muita hyvän kansalaisuuden merkkipaaluja (Phoenix 1991; Kelhä 2010; Wenham 2016). Hiljattain taas näyttävästi otsikoihin noussut huoli alenevasta syntyvyydestä lisää kierroksia tähän keskusteluun ja tuo ristiriitaisuutta nuoriin kohdistettuihin odotuksiin. Kun samalla tiedetään, että nuoruuden ja aikuisuuden välinen siirtymä on pidentynyt muun muassa pitkälle kouluttautumisen vaateen sekä epävarmimpien työmarkkinoiden vuoksi, ei tunnu yllättävältä, että vanhemmuus voi osalle nuorista aikuisista näyttäytyä korkeiden odotusten täyttämänä, suunnitelmallisuutta vaativana, eikä kenties lainkaan tavoiteltavana asemana.

Tässä tekstissä tarkastellut nuoret naiset ovat vaihtelevista syistä päätyneet

tekemään elämänvalintoja, jotka kulkevat vastakkaiseen suuntaan kuin pitkäaikainen synnyttäjien keski-ikänsä kohoava kehityssuunta. Syntyvyyttä ja huoltosuhdetta koskevan huolen näkökulmasta tällaisen valinnan luulisi näytettyvän myönteisenä tai ainakin hyväksyttävänä. Silti nuoret äidit edelleen kokevat tarvetta irrottautua ”nuoren äidin” stereotyyppiä ja siihen liittyvistä epäilyistä, ja kaipaavat ympäristöltään luottamusta omaan vastuulliseen vanhemmuuteensa. Heidän viestinsä oli se, että he eivät halua tulla nähdyiksi potentiaalisten ongelmien tai huolten kautta, vaan toivovat itseään kohdeltavan tavallisina, hyvinä vanhempina. Tällainen kohtaamisen lähtökohta rakentaa luottamusta kaikissa palveluissa, joissa nuoria vanhempia kohdataan, ja madalta avunpyytämisen kynnyistä myös haastavia tilanteita kohdattaessa.

Perheellistymistä koskeva pohdinta nuorena aikuisuudessa tapahtuu ristiriitaisten yhteiskunnallisten huolten puristuksessa. Kun yhteiskunnassa ja sen palvelujen piirissä pyritään ymmärtämään tätä siirtymää, on syytä tunnistaa myös rakenteellisia tekijöitä – kuten ikä, sukupuoli, yhteiskuntaluokka ja etnisuus – jotka muokkaavat sekä siirtymää itseään että ympäristön siihen kohdistamia odotuksia. Samalla on välttämätöntä muistaa, että perheellistyminen ja sitä koskevat valinnat ovat hyvin henkilökohtaisia ja emotionaalisesti latautuneita. Nuorten vanhempien, kuten myös muiden nuorten aikuisten ryhmien – vanhemmaksi haluavien, vanhemmuutta lykkäävien, vapaaehtoisesti lapsettomien – ääni kuuluu vain harvoin yhteiskunnallisessa keskustelussa perheellistymisestä, vaikka juuri heidän on arjessaan selvittävä sitä koskevien ristiriitaisten normien ja odotusten kanssa. Näiden äänien kuunteleminen on tärkeää, mutta se on mahdollista vain, jos erilaisia elämäntilanteita ja valintoja arvostetaan määrittelemättä niitä välineellisesti yhteiskunnallisiksi tai kansantaloudellisiksi huoliksi, ihanteiksi tai ongelmiksi.

Viitteet

- 1 Tämä julkaisu edustaa vain kirjoittajan näkemyksiä. Euroopan komissio ja Tutkimuksen toimeenpanovirasto (Research Executive Agency REA) eivät ole vastuussa julkaisun sisältämistä tiedoista.

Lähteet

- Hiitola, Johanna & Peltola, Marja (2018) Tuotettu ja koettu toiseus viranomaisten ja maahanmuuttotaustaisten vanhempien kohtaamisissa. Teoksessa Johanna Hiitola & Merja Anis & Kati Turtiainen (toim.) *Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi. Kohtaamisissa kehittyviä käytäntöjä*. Tampere: Vastapaino, 124–145.
- Helsingin Sanomat* 5.9.4.2018: ["Uusi ennuste antaa entistä dramaattisemman arvion: väkiluku kääntyy laskuun vuonna 2035"](#). [Viitattu 21.11.2018].
- Kelhä, Minna (2009) *Vääränikäisiä äitejä? Ikä ja äitiyden yhteiskunnalliset ehdot*. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Phoenix, Ann (1991) *Young Mothers?* Cambridge: Polity.
- Sihvonen, Ella (2018) Parenting Support Policy in Finland: Responsibility and Competence as Key Attributes of Good Parenting in Parenting Support Projects. *Social Policy & Society* 17 (3), 443–456.
- Wenham, Aniela (2016) "I know I'm a good mum – no one can tell me different." Young mothers negotiating a stigmatized identity through time. *Families, Relationships and Societies* 5 (1): 127–144.
- Yesilova, Katja (2009) *Ydinperheen politiikka*. Helsinki: Gaudeamus.
- YLE 6.3.2018: ["Suomessa väki harmaantuu ja vauvat vähenevät – Yle kysyi kaikilta puoluejohtajilta, mitä asialle pitäisi tehdä"](#). [Viitattu 21.11.2018]

Kirjoittaja

Marja Peltola
VTT, tutkijatohtori
marja.peltola@helsinki.fi
050 556 0123

Kirjoittaja on sosiologi ja nuorisotutkija, joka on tutkinut nuoruuteen, perhe- ja sukupuolisuhteisiin, etnisyyteen ja intersektionaalisuuteen liittyviä kysymyksiä. Hän on toiminut pitkään Nuorisotutkimusverkoston tutkijana ja työskentelee tällä hetkellä Helsingin yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa.

Yhteystiedot

Nuorisotutkimusseura ry.
Asemapäällikönkatu 1 (3. krs)
00520 Helsinki
p. 020 755 2662
toimisto@nuorisotutkimus.fi
www.nuorisotutkimusseura.fi

Näkökulman toimituskunta:
Sarianne Karikko
Tanja Konttinen